
Ophavsret

Hvad man skal være opmærksom på

Både dine og andres ting er omfattet af ophavsretsloven, hvis der er tale om ting af en vis kvalitet. Når du vil anvende materiale fremstillet af andre, skal du være opmærksom på, at der er forskel på analogt og digitalt materiale. Som udgangspunkt er reglerne strengere, når det drejer sig om digitale materialer, fx lyd. Det skyldes, at det er svært at skelne digitale kopier fra originalen.

Der er en fin grænse mellem at citere og kopiere. Der må kun citeres meget korte stumper af musik. Der er steder på nettet, der tilbyder gratis musik, lyd m.v. Det betyder ikke, at det er frit at bruge til hvad som helst. Tjek altid, hvilke rettigheder der er forbundet med brugen af gratis materiale. Nogle kunstnere og producenter giver tilladelse til at bruge deres værker eller materiale via Creative Commons, www.creativecommons.dk. Her er der defineret forskellige niveauer af beskyttelse.

Ophavsretsloven betyder også, at det, du eller dine elever har fremstillet ved en kreativ og personlig proces, er beskyttet af loven om ophavsret.

I skal også tænke på persondataloven, når I producerer lyd, billeder m.v., hvor de personer, der optræder, uden videre kan genkendes eller identificeres. Hvis det er tilfældet, skal I spørge vedkommende om lov til at bruge materialet, og I skal oplyse, i hvilken sammenhæng I vil bruge materialet.

Når jeres elever deler deres produktioner med andre, fx på nettet, skal de være opmærksomme på, hvordan de fremstiller både sig selv og andre. Man er sikret retten til at ytre sig gennem Grundloven og Den europæiske Menneskeretskonvention. Ytringsfriheden har dog grænser. Fx må man ikke lægge andre for had eller chikanere dem.

Læs mere på [emu.dk](http://www.emu.dk)

http://www.emu.dk/webetik/maa_paa_netet/lovgivning/index.html og i "Sæt lyd på", kap. "Journalistiske råd".

Brug af musik

Elever vil meget gerne afspille deres egen favoritmusik i udsendelserne. Det er ofte musik, der er kendt af de unge, og som er copyright-belagt. Men både når

udsendelserne distribueres live via internettet eller kan downloades som lydfiler fra skolens hjemmeside, skal der betales afgift til KODA.

Skoler, der har en specialaftale med KODA om skoleintern distribution af materialer, må gerne afspille udsendelserne i skolens egne rammer og kun for skolens elever og ansatte.

Projektet Lydunivers har indgået en særaftale med KODA, hvor elevers brug af musik og lytternes tilbagemeldinger må afprøves under visse betingelser. Særaftalen udløber ultimo 2011. Læs mere om aftalemuligheder med Koda her: <http://www.koda.dk/kunde/priser-aftaler/>

Alternative løsningsmuligheder

Nogle gange kan elever "nøjes med" at bruge musik, der passer til deres smag, men som ikke stammer fra de velkendte bands. Ofte er der også elever, der selv laver musik og nu kan få en chance for at publicere deres egne numre.

Nedenfor angiver vi desuden hjemmesider, hvor man kan downloade "royalty-free" musik. Musikken er stillet til rådighed under Creative Commons. Måske kan I her finde noget til jeres behov?

- <http://phlow-magazine.com/>
- <http://www.ideology.de>
- <http://www.jamendo.com/en/>
- <http://blocsonic.com/>

Klip herfra er fx blevet brugt i elevproduktioner på EUC Syd, hvor eleverne i samfundsfag havde til opgave at fremstille politiske valgkampagner som radiospots.